

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 24 maiu 5 juniu	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumarantii capeta dóue tablouri pompóse.	Pretiulu pentru Austri'a pe ian.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.—jan. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 21.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 21, unde sunt a se adresá manuscrisitele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Sococu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870.
--	---	--	------------	--	--	-----------------------

Parerile despre elementele constitutive ale mitului slaveanu.

(Respunsu dlui V. Schmidt, la opulu: das Jahr und seine Tage 1866.)

IV.

Aceste dovedi principale din scriitori chiar slavi, inca sunt destule de a sparge totu fundamentulu cartii dlui Schmidt, si de a respinge tóta poterea si influinti'a mitului slavu de pre elementulu nostru. Dar fiindu câ s'ar poté díce, câ in citatele aduse se intielegu romanii vechi, si nu noi din Daci'a, numiti si valachi, affu de necesariu de a aপরá mitologi'a nóstr'a, din punctu mai specialu.

Ar fi intrebarea: Candu avura slavii mai mare amestecatura cu noi, séu influintia de potere si cultura, a supra nóstra, asié incátu sê ni impartesiéșca mitele lor, sê striforme a le nóstre, si spiritulu natiunalu sê suferé acést'a, si adi sê avemu mite slave?

Mai nainte trebuie sê cautâmu poporulu, cu care romanii avura mai mare amalgamisare, si acést'a de buna séma sunt dacii.

Dacii dupa scriitorii slaveni au fostu de elementulu slavu, dupa germani, de elementu

germanu. Aceia au pucine, acestia mai nimica ce ar fi de primitu din argumentele lor. Eu la an. 1859. in „Telegrafulu Romanu“ am publicatu unu articulu de elementele constitutive a limbei romane si am nisuitu a dovedi, câ dacii sunt de elementu pelasgicu (stromosii eliniloru,) primindu de plecarea cultur'a lor. Din timpulu de inaintea venirii romaniloru in Daci'a s'a afflatu: a) bani cu inscriptiune elina, de la regii Daciei; b) câte-va monuminte cu inscriptiune elina; c) in curtea lui Decebalu unu mosaicu despre Paris si cele trei dînc, traditiune elina; d) Zamolxis reformatoriulu religiunii dace a fostu invetiachelulu lui Pythagoras.

Dar' incátu dacii, si tóte popórele Daciei, nu au fostu de acelu elementu, ce l'a reprezentatu semnele de cultura a lor, — trebuie sê se íee in consideratiune procesulu de amalgamisare intre aceste popóre si romani. — Dacii si ceialalti s'au amalgamisatu in romani, si nu din contra. De aci urméza, câ poporulu amalgamisatu a primitu si limb'a si religiunea celui amalgamatoriu, ce a trebuitu sê fía domnitoriu, si mai cultu, si astfelu, mitele romane au trecut la popórele Daciei, macaru sê si concedemu câ mitele poporulu amalgamisatu au potutu sê se sustiena — in parte — mai usioru decátu limb'a lui.

Religiunea daciloru, precum s'a dîsu mai susu, a fostu concentrata in cultulu lui *Mithras*, si acestu cultu sub Aurelianu imperatulu s'a latîtu mai tare. — Despre cultulu lui *Mithra* in Dacia documentéza si tabloulu archiologicu de Cesare Boliac.

De aici se deduce, câ dacii prin cultulu lui *Mithra* fura mai innaintati in religiune decâtu slavenii de la nordu, si apusu, si nu avura necesitate nici ei de mitele altoru popóre afara din tíera, si cultulu lui *Mithra* s'a sustienutu pana ce crestinismulu l'a stersu din viétia. In timpulu crestinatâtii, mitele slave pagane nu mai potura strabate de spiritulu religiunii crestine si natiunalu alu poporulu trecutu prin procesulu amalgamisârii.

Acést'a asié e. Dovéda e, câ in Daci'a nu se aflara monumite si idoli din cultulu slavu, nici de pe timpulu nainte de colonisare, nici dupa aceea. Din contra Daci'a in cei doi seculi primi a fostu incarcata de monuminte romane *religióse*, ba si adi se afla o *templa* la „ad densas“ (Dimsus.)

Dar chiar sê fia fostu in Daci'a slavi pe timpulu colonisârii nóstre, religiunea loru nu erá capabila de a face cucerire religiósa din punctu internu, pentru câ mitologí'a romana erá culta din punctu esternu, pentru câ sculptur'a si edificatur'a romaniloru erá dupa gustu, si atragátoria.

Dupa cum sunt adi icónele mitologice slavene, idolii slavi erau cioplitu fara tóta artea, ba mai multu monstri, ingrozitori si nu atragatori, si a trebuitu sê cada fatia cu dieii cei mandri ai romaniloru, carii aretau viétia. Pentru acést'a n'a remasu urma de idolii slavi.

Romanii mai mare legatura avura cu bulgarii — dintre popórele slave. Dar bulgarii venira pecandu romanii erau toti crestini, s'au crestinatu si ei intre romani, si nu se póte presupune nici unu timpu acomodat, candu ar fi trecutu mite de la ei la romani. Din contra catra Demetriu Chomationu, mitropolitulu a tóta Bulgari'a (Münchener codex 120. Die Rusalien de Dr. Fr. Miklositz p. 3) se relatéza, câ ambla nesce tineri sburdandu si sarindu ca nesce bacanti prin tíera pe la Rusali, (se descrie calusiarii,) etc si se face apoi amintire de serbatorile Vota, si Brumalia. Ori fura aceia numai romani, ori bulgari, e dovéda, câ serbatorile si datinele romane s'au sustienutu si in crestinismu, in mediloculu slaviloru. Ma, scriitori slavi afla datine romane si la serbi, albanessi si dalmatini; dar nu e loculu de a le aretá aci. Se vede, câ elementulu romanu, ca

celu mai cultu, in tóte partile pe unde a domnitu, a imprumutatu mitele sale si altoru popóre, si a le acestor'a nici in paganismu nici in crestinete nu potura avé influintia a supra lui.

Slavii de la nordu — dupa Procopiu — si in véculu alu 6-le si dupa Helmol in o parte a Poloniei, si in véculu alu 12-le (vedi conv. Lex. Brockhaus p. 762 T. XV.) aveau religiunea pagana, si insii-si rusii numai la 1015. sub Vladimir s'au crestinatu. In vecinetatea nóstra slavii ca pagani, si in urmare si neculti nu potura de a avé influintia a supra elementulu nostru; pentru câ e cunoscutu, câ nici unu poporu necultu — sê fia si mare — nu póte face cucerire de natiunalitate si religiune a supra unui poporu mai cultu.

Potemu inse sê avemu si noi unele mite *cam asemeni* cu slavii:

a) pentru câ in religiunea romana pagana, a intratu mite ce s'au stracuratu din oriente, si a nume din Persi'a si Egipetu, prin Greci'a in Itali'a, si de aci la noi.

b) pentru câ slavii venira din Oriente, si adusera cu sine mite, si din acea fontana comuna din carea s'au stracuratu unele prin Grecia, Italia, Daci'a.

c) pentru câ — cum e constatat — slavii primira mite europene, mai alesu greco-romane, — originale, — séu straformate.

De consultá dlu Schmidt pe scriitorii slavi, si combiná asertiunile loru, cu debuna séma ar fi aflatu dovedile mele.

Cu alta ocasiune voiu desbate unu objetu specialu.

At. M. Marienescu.

D o i n e.

I.

Candu de-a casa m'am pornitu,
Maic'a tare s'a scarbitu
Si-a 'nceputu a lacrimá
Si din gura-mi cuventá:
„Fiulu meu, iubitulu meu,
Tu te duci cu Domnedieu,
Tu te duci in tieri straine
Si me lasi aci pe mine
Fara vre unu picu de sfatu.
Sê versu lacrimi ne 'ncetatu.
Tu lasi frati si pe vecini

Si te duci pintre straini,
 Dar strainii nu-su ca mine
 Sê tã tie-asié de bine ;
 Ci straini-su totu straini
 Si n'au mila de-orfelini,
 Si tu, draga, esti orfanu
 Si nu ai macaru unu banu,
 Nu sciu, dieu ! cumu vei traí,
 Nu sciu mila cu-i va fi ! —
 — Maica, maiculiti'a, mea,
 Taci, nu te mai intristá.
 Domnulu e destulu de mare
 De orfani elu grija are ;
 Elu e mare si potinte
 Va avé de mine-aminte !!

II.

Audî't'am din betrani,
 Cã-e reu, Dómne, prin straini,
 Dar eu n'am vrutu ca sê credu,
 Pan' ce n'am mersu ca sê vedu,
 Si déca me 'n strainai,
 Atunci, dieu, me 'ncredintiai . . .

III.

Suna, Somesiulu, vuiesce,
 Dorulu maicii me topesce.
 Bate ventulu iérb'a culca,
 Dorulu maicii me usuca.
 Ciocarli'a canta véra,
 Dorulu maicii me dobóra.
 Canta paserile 'n coru
 Pe crengile-arboriloru,
 Si cum canta de frumosu
 Ori si cine e voiosu,
 Numai eu mereu suspinu
 Si nici câ me mai alinu,
 Cã-ci destinulu meu e mare
 Si-viéti'a-amara tare ! . . .
 Suna, Somesiule, suna,
 Pintre vâi a voie buna,
 Dóra cu sunetulu teu
 Mi-vei stinge din celu reu ! ! . .

Simeonu Fl. Marianu.

Camilu Desmoulin.

(Notitie istorice-literarie)

(Urmare.)

Pentru câ din toti ómenii revolutiunii elu personifica mai bine poporul, mai alesu poporul parisianu, prin calitãtile si defectele sale. De la unu entusiasm si de la o sperantia

fara margini trecea repede la desperare, si contrariulu. Schimbatiosu fórte adese ori in aparintia, in fondu inse erã pururea acela-si. Erã intrinsulu o cugetare, unu principiu, unu idealu, care nu se schimbá. Si acésta cugetare erã impreunata cu o sperantia neclintita in destinele patriei.

Dupa caderea tronului la 10 augustu, vedemu pe C. Desmoulin directoru la ministériulu justitiei cu amiculu seu Danton, care deveni ministru. In urma-lu vedemu deputatu in conventiune.

Se apropria terorismulu; atunci incepu luptele cele generóse ale lui Camilu Desmoulin, pentru a abate revolutiunea de la calea peirei, si a o readuce de la teróre la justitia. Acesta e celu mai mare meritu si cea mai frumósa gloria a sa. Paginele nemuritorie ale diuariului seu *Betranulu Cordelieru*, in fruntea caruiá stá scrisu cu litere mari „*a traí séu a mori liberu*,” — suntu pline de aceste lupte, pline de prevedere, de sapientia politica, si de strigãrile dreptãtii. Cerù sê se faca unu *Comitetu de clementia si de justitia*. Erórea capitala a lui Robespierre inse fu de a nu bagá in séma aceste consilie, si un'a din crimele lui neieritate de a fi sacrificatu pe autorulu loru.

Libertatea preseii si a tribunei incepusera a fi innadusíte, sangele nevinovatu incepu a curge paraia. Dflele de mórte si de doliu incepura pentru Franci'a. Cine se va mai pune de acum in calea terorismulu ?

Vin'o onorabila cetitoria si amice cetitorin sê intrãmu in o casa umila inse gloriósa, strad'a comedi'a-vechia langa strad'a Dauphine; dlu Michelet ne va conduce. La antãiulu etagiu locuiá Frerou, unu amicu alu loru, si in alu doilea etagiu Camilu Desmoulin cu „gratiós'a sa Lucili'a.” Amicii loru veniau inspaimintati sê-i róge sê fuga, sê-i anuncia, sê le arate pericolulu ce-i amenintia. Unu altu amicu alu loru, generalulu Brune, fiindu intr'o deminétia la ei, i facù si elu atent. Camilu oprì pe Brune sê dejuneze impreuna, si-i aratà hotarierea ce luase. *Edamus et bibamus*, i díse dinsulu in latinesce, ca sê nu intieléga Lucili'a, *cras enim moriemur*. Elu inse vorbi de devotamentulu si revolutiunea sa astfeliu incãtu Lucili'a alergà la dinsulu si-lu imbracisìa. „Lasati-lu, díse dins'a, lasati-lu, sê-si implinésca misiunea; elu va mantuí Franci'a. — Acci ce nu cugeta ca dinsulu nici nu voru avé macaru din cioclad'a mea.” Camilu nu erã decãtu unu mare scriitoriu. Ca sê se ono-

reze mai multu in ochii Luciliei, elu voi sê fia unu erou.

In numerulu siepte din *Betrânulu Cordelier* scrie cu multa cutezantia in contra guvernantiloru. In nrulu optu scrie in contra lui Robespierre.

In 31 marte 1794, curundu dupa publicarea acestoru nri, se hotari ca Dantonu si Camilu Desmoulins sê se aresteze. Camilu audi, si potea sê scape, déca ascultá sfatulu amiciloru sei, cari-lu rogau sê fuga. Inse elu n'a voitu. In nóptea urmatória ómenii politiei venira sê-i anuncia arestarea si sê-lu ie. Atunci imbracisîa pentru ultim'a óra pe Lucili'a si pe miculu seu copilu, care dormiá in léganu, si esî. In câte-va minute Camilu erá incuiatu in inchisórea de la Lucsenburg.

Diminéti'a o epistola de la Guise i anuncia mórtea multu iubitei sale mame.

O mie de doreri sdrobiau acum anim'a lui Camilu. Famili'a sa erá desolata, patri'a sa erá in agonía, si elu mergea sê móra, elu mergea sê móra, elu care erá inca june si iubitu, si care iubiá atátu de multu. Aceste cugetári, suvenirea sociei sale si a micului seu Horatiu, suvenirea bucurieloru sale intime trecute atátu de curundu, lu-desolau si erau totu odata ultim'a sa mangaiare. Elu i scriá Luciliei, si scrisorile sale sunt ca unu canteu sublimu de melancolía si resemnatiune.

Procesulu loru atítiá o emotiune viua in poporu, in favórea loru; o multíme nemarginita incungiurá palatulu justitiei; si déca aru fi reusítu sê ese din inchisóre, ei poteau sê face o revolta. Dar voru avé ei destulu curagiu pentru acésta?

Lucili'a alergá nebuna de dorere in giurulu Lucsemburgului; cautá tóte midilócele ca sê scape pe Camilu. Se adreséza la Robespierre; i aduce aminte cá elu a fostu martorulu cununii loru, cá elu erá primulu loru amicu, cá Camilu a facutu atátu de multu pentru glori'a lui. „O sê ne ucidi pe amendoi, i dîce in fine in epistol'a sa; a-lu loví pe elu, este a me ucide pe mine.“

Nici unu respunsu. Robespierre erá implacabilu.

Atunci scrie arestantiloru: „se vorbesce sê se face unu altu septemvre...*) Nu este deto-

*) Dupa caderea tronului in 10 aug. 1792, se implura inchisorile de ómeni cari tineau inca la ordine si la Constitutiune. In sept. pe la 21 toti fura macelariti in inchisori.

ri'a fia-carui omu de anima de a-si aperá celu pucinu dfilele sale?“

Prisonierii rosîra de acésta lectiune, ce veniá sê li-o deie o femeia, si se resolvira la actiune. Lucili'a se hotari cum se presupunea sê se arunce in midileculu multîmii si sê rescóle poporulu. Acésta erá sê fia semnalulu pentru arestanti.

Unulu dintre arestanti, Dillon, unu omu fórte bravu, inse indiscretu, se jocá sér'a in carti cu unu anume Laflotte; si intre pahara i descopere totu secretulu. Laflotte erá republicanu, inse erá lasiu. A preferitu a-si vinde sufletulu si onórea ca sê-si rescumpere o viétia miserabila si in diminéti'a urmatória a spusu totu.

Astu feliu fura condamnatu la mórte Danton, Camilu Desmoulins impreuna cu soci'a sa, si mai multi alti prisonieri, cari inca nici nu se cunosceau.

Dintre toti acusatii Lucili'a a aretatu celu mai mare curagiu. O juna femeia, mai o copila in aparintia, ce a facutu ca sê fia condamnatu la mórte? Care erá crim'a ei? Cá voiá sê mantúiesca unu amantu, pe sociulu ei, pe „bunulu Camilu“ pe „advocatulu genului umanu;“ si pentru acést'a trebuiá sê móra. Dar ea mori cu unu eroismu demnu de numele ei, si de sant'a detoria ce impleniá.)*

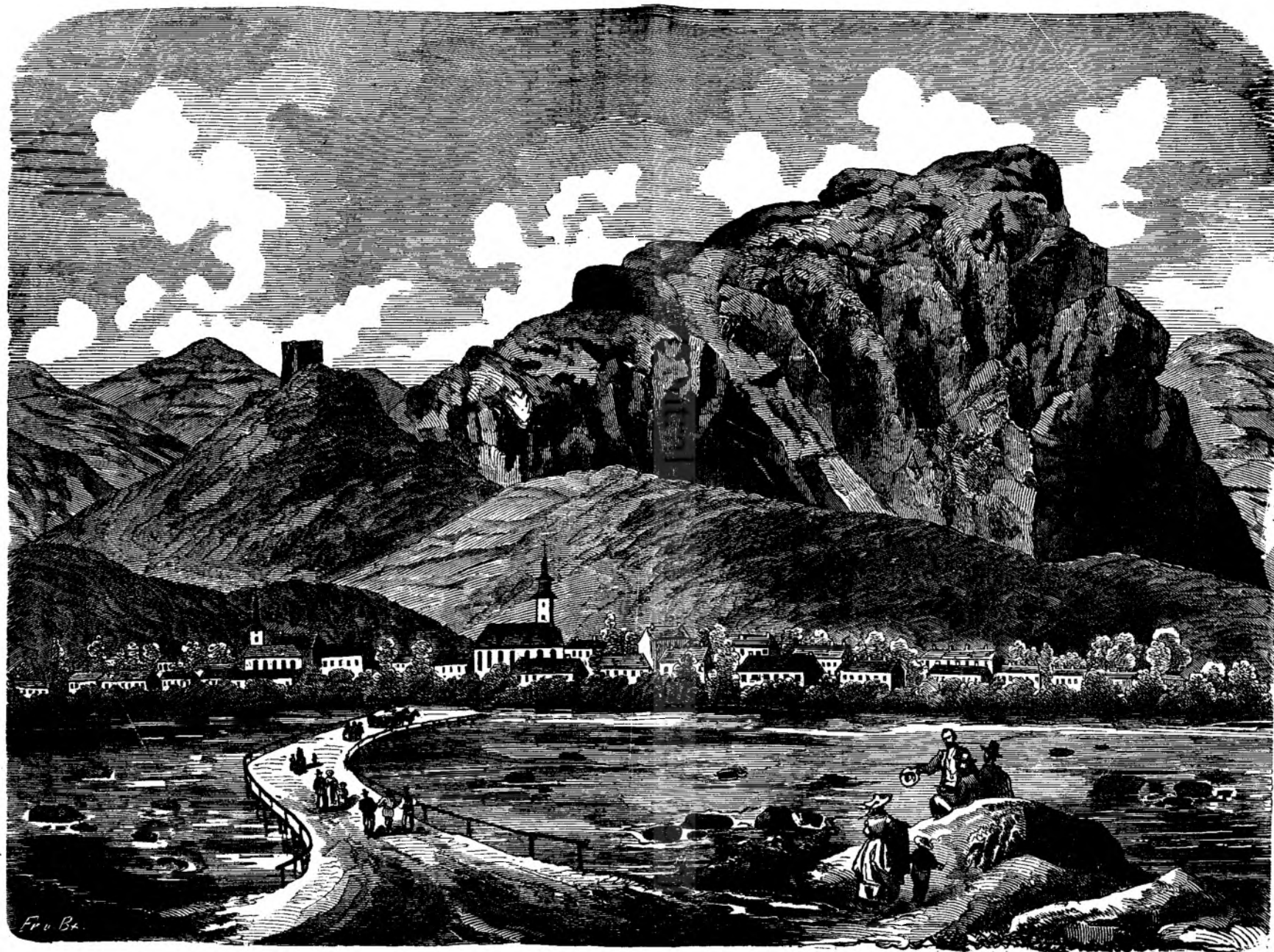
Amici si inimici fura adancu miscati de mórtea acestei femei, gratiósce si intrepide. Unu murmuru, unu sgomotu surdu se inaltá din tóte partile: „acést'a e pre multu!“

V.

Evenimintele si eroii romaneloru si poemeloru ni placu candu le cetimu, ne inaltia si ne implu de admiratiune si de entusiasmu, pentru cá ele sunt o revolutiune a sufletului nostru, si ni se pare cá in canturile poetiloru recunóschemu unu glasu iubitu, care vine de pe tiermulu unei lumi necunoscute, unu echo indepartatu alu dorintieloru si aspiratiuniloru nóstre. Dar candu astu-feliu de fapte, si astu-feliu de ómeni, nu mai sunt numai o fictiune, numai unu productu alu imaginatiunii; ci sunt fapte istorice, sunt persóne cari au traitu, si cari au respiratu aerulu ce respirámu noi, atunci interesulu si simpati'a nóstra pentru dinsi este mai mare, si ne simtîmu atrasi de esemplulu si de esemplulu si de marimea loru ca de o putere magnetica. Éta pentru ce istori'a, si cu distin-

*) Vedi Istori'a revolút.

Scâldile de la Mehadi'a.

gere istori'a natiunala, acésta epopea marétia si de multe ori lugubra, acésta biblia santa a fiacarei natiuni, trebuie sê fia cartea de auru, care sê ocupe locul antâiu in bibliotec'a si pe mész'a fiacarei familie, si acelei din urma colibe. Ea ni spune din vremile trecute, ne invétia intieptiunea, si ne aprinde in sufletu foculu virtutiloru strabune; ni deschide portile venitoriului, si ne luminéza calea catra o viétia mai buna, catra idealulu umanitâtii.

Vietile ómenilor renumiti sunt de multe ori mai folosítorie generatiunilor urmatórie, decâtu operele lor: pentru câ opiniunile si ideile lor trecu in domeniulu comunu alu sciintiei si veritâtii, ér viétia lor remane pururea unu esemplu viu si interesantu. Éta pentru ce biografiile lui Plutarcu au avutu atât'a succesu si atât'a influentia in educatiunea ómeniei, si voru fi pastrate totu-de-un'a intre cele d'antâiu ópuri ce ni-au lasatu vechimea. Éta pentru ce posteritatea póte sê uite operele Santului Augustinu, a lui Rousseau si altoru ómeni mari, nu va uitá inse nici odata *confesiunile* lor.

Dlu Michelet ni spune, câ cea mai miscatória suveniru din tóta Revolutiunea (de la 1789) este aceea a marelui ei scriitoriu, a bunului si elocentului Camilu, a gratiósiei sale Lucili'a, si a mortii lor. Camilu Desmoulins n'a scrisu vre-o confesiune a vietii sale, dar ea se póte cunósce intréga din scrierile ce a lasatu, si mai alesu din corespondintiele sale. Epistolele adresate Luciliei din inchisórea de la Luxemburg sunt pretióse din mai multe puncte de vedere: poesi'a subluma o dorerei, ultimulu suspinu alu amorului, ele potu serví totu-de-odata inaintea tribunalului posteritâtii ca o confesiune a vietii sale intime, a caracterului si cugetârilor sale, facuta pe pragulu veciei, in ultimele momente ale despartírei sale de aci aci josu. Éta cea din urma epistola :

„1 aprile (duodi germinal) 5 óre deminétia.

Somnulu binefacatoriu a curmatu relele mele. Omulu e liberu candu dórme; atunci elu nu simte captivitatea sa; ceriulu a avutu mila de mine. Nu e decâtu unu minutu, decandu te vedeam in visu, ve imbracisiam pe rindu, pe tine, pe Horatiu, si pe Dourussa, care érá a casa; dar miculu nostru si-perduse unu ochiu din caus'a umediei ce cadea de susu, si dorerea acestei intemplári m'a desteptatu. M'am reafiatu in inchisórea mea. Incepea a se face diua. Ne mai potendu-te vedé si ne mai

potendu audí respúnsurile tale, pentru câ tu si maic'a ta mi-vorbiati, m'am scolaru ca celu pucinu sê-ti vorbeseu si sê-ti scriu. Dar deschidendu ferestele, cugetulu singuratâtii mele, grathiele infiorátorie, zavórele cari me despartu de tine, au invinsu tóta tari'a mea de sufletu. Am eruptu in lacremi, am suspinatu strigandu in morméntulu meu: Lucilia! Lucililia, o scump'a mea Lucilia, unde esti? (*Aici se observa urm'a unei lacrimi in manuscriptoru.*) In sér'a trecuta inca am avutu unu asemenea momentu, si anim'a mi s'a sfásiatu asemenea, candu am vediutu in gradina pe mam'a ta. O miscare masinala m'a aruncatu in genunchi langa ferésta; mi-am impreunatu manile ca si implorandu pietatea care gemea, sum siguru, in sinulu teu. Am vediutu dorerea sa (*aici ér urm'a unei lacrimi*) pe batist'a si pe voalulu seu, care l'a lasatu in diosu, ne mai potendu suportá acestu spectaculu. Cându veti veni, sê se asiedie cu tine pucinu mai aprópe ca sê te vediu mai bine. Precátu mi se pare nu e periclu. Lunet'a mea nu e buna. Asiu voi sê-mi cumperi nisce lunete cum aveam o parchia acum siese luni, nu de argintu, ci de otielu, cari au dóue ramuri ca sê le poti aniná. Sê ceri numerulu 15: negutiatoriulu scie ce va sê díca ast'a; dar mai cu séma, te conjuru, Lollotta, pe amorulu meu eternu, tramite-mi portretulu teu; pictorulu teu sê aiba compatimire de mine, care nu suferu, decâtu pentru câ am avutu pré multa compatimire de altii; sê-ti dé dóue siedintie pe dí. In orórea inchisorii mele, va fi pentru mine o serbatória, o dí de betía si de rapire, cându voiu primí portretulu teu. Pana atunci tramite-mi peru de alu teu, ca sê-lu punu langa anim'a mea. Scump'a mea Lucilia! me éta revenitu la timpulu antâiului nostru amoru, cându cine-va me interesá numai prin aceea câ esiá de la tine. Eri cându s'a reintorsu cetatianulu care ti-a adusu epistol'a mea: „E bine, ai vediut'o?“ i-dícu, cum díceam altadata abatelui celuia Landreville, si elu me surprindea uitandu-me la dinsulu, ca si candu pe hainele sale, pe tóta persón'a lui, ar fi remasu ceva din presintia ta, ceva de la tine. E unu sufletu bunu, fiindu câ ti-a adusu epistol'a fara intardiare. Lu-voiu vedé, cum mi se pare de dóue ori pe dí, diminétia si sér'a. Acestu solu alu doreriloru nóstre mi devine asié de scumpu cum ar fi fostu alta-data solulu placeriloru nóstre.

M. Strajanu

(Finea va urmá.)

CANTECE POPORALE.

1.

Bade, pentru ochii tei,
 M'au uritu parintii mei;
 Bade, pentru Dumnéta
 M'a uritu si maicuti'a;
 La fantana
 Nu me mana,
 La pírlazu
 Nu-mi dá regazu,
 Cauta bade sê te lasu.
 — Lasa-me mandrutia, dicu,
 Câ tie ti-a paré reu;
 Câ-i siedé cu diu'a 'n pragu,
 Cu frutiulu trasu in acu,
 Nici vei cósa, nici mancá,
 For' plange si suspiná,
 Dupa mine te-i uitá,
 Dór mi-i vedé unde-va,
 Ori pre mine ori urmuti'a
 Si ti rumpe anim'a.
 Ia, si tu si maica ta.

2.

Cátu o satulu de mereu,
 Nu-i dragutiu mandru c'alu meu;
 Câ-i inaltu câ si-o cucuta,
 L'asiu cunósce dintr'o suta,
 Si-i inaltu ca si-o trestia,
 L'asiu cunósce dintr'o mia,
 La obrazu ca rujele,
 La buze ca frundiele,
 Si lu-sarutu câtu voiú vré,
 La obrazu picatu cu sange,
 Candu lu-vedu anim'a-mi plange.

3.

Frundia verde de secara,
 Rea veste-a venitu in tiéra,
 Sê duca fetiorii éra,
 Si-am unu dragutiu tinerelu
 Si-oiu remané fara elu.
 Facol'asiu calugarasiu,
 La monastire la Blasiu,
 Si l'asiu face meru gutuiú,
 Sê lu-punu la capetáiu,
 Reu me temu c'a putredí
 Si ca elu n'oiu mai gasí.
 Face-mi-l'asiu ruja verde,
 Reu me temu, cá mi l'oiu perde,
 Câ l'am mai perdutu odata,
 Si l'am cautatu lumea tóta,
 L'am gasitu la bolt'a scrisa,

Und'erá dragostea 'nehisa,
 M'am rogatu boltasiului,
 Sê-mi deie chiaițiile,
 Si mi-am scosu dragostile.

4.

Asié-mi dîcu mandrele mele,
 Ce-oiu avé sê béu cu ele,
 Apoi sê me uitu la stele.
 Asié-mi dîcu prietenii mei,
 Ce-oiu avé sê beu cu ei,
 Apoi sê me lasu sê pieiu.

5.

Foicica lemnu uscatu,
 Ast'a séra pre 'nseratu
 Badeo mi te-am asceptatu,
 Cu cina
 Si cu lumina
 Si cu patu pentru odina
 Si cu doru de la inima.
 Déc'am vediutu câ nu víi,
 Pus'am dorulu capetáiu,
 Si uritulu asternutu,
 Cu dragu m'am a coperitu.
 Candu erá la mediu-de nópte,
 Am visatu unu visu de mórte:
 Naframuti'a ta cea nóua
 Am visat'o rupta 'n dóue.
 Dar' baditi'a ce graiá,
 Si la mandr'a-i respundea:
 — Floricea crescuta 'n róua,
 Minti câ nu e rupta 'n dóue,
 Da-i rupta anim'a ta,
 Gandesci câ nu te-oiu luá,
 Mandra, mandrulin'a mea,
 Eu atuncea te-oiu luá,
 Candu mie mii numerá,
 Érb'a de pre dóue lunci,
 Si cóm'a la doi cai murgi,
 Perulu de la doi voinici,
 Dar atunci si nici atunci,
 Candu va face plopulu nuci,
 Si rachit'a mere dulci,
 Candu voru face
 Juguri
 Muguri,
 Dar atunci sê-mi vie jele
 Floricic'a mandrei mele,
 Si atunci in dóu'a stá:
 Luá-te-oiu mandra ori ba?

Culese de

N. Petru Petrescu.

SALONU.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— Pe t'a 1 iuniu. —

(Primavér'a séu tómn'a, — blondinele séu brunetele, — ce este frumosu, — copil'a si matrón'a, — o conversatiune interesanta, — femeii'a culta, — dóue femei candu se intalnescu pe strada — femeii'a-tigru, — educatiunea moderna, — omelette cu cépa.)

Nu sciu ce iubiti dvóstre mai multu? Privavér'a séu tómn'a? Ambele aceste anutimpuri au propri'a loru frumsetia farmecatória; ambele ne incanta cu gratiele loru; ambele ni agita fantasi'a si ni creéza multe mominte de ilusiuni dulci . . .

Sunt multi, carii iubescu mai multu primavér'a, éra altii prefera tómn'a. Chiar si poetii sunt impartiti in dóue tabere. Unii canta primavér'a, altii admira tómn'a, — si vreu sê móra tómn'a, candu iérb'a vescediesce, frundiele ingalbinescu si cadu fara viétia . . .

Si fiindu cá ambele aceste anutimpuri au incantamintele loru proprie, si iubirea ce li-o pastrámu si nutrimu — e relativa. Deci la intrebarea de susu nu pot mu sê respundemu altu-felu, decâtu, cá si primavér'a si tómn'a e frumoasa — déca e frumoasa.

Respunsulu meu de siguru vi se pare cam enigmaticu. Trebuie dara sê-lu clarificu Numai decâtu !

De cumva cine-va m'ar intrebá, cari femei sunt mai frumoase, blondinele séu brunetele? — asiu respunde totu asié ca mai susu, cá si blondinele si brunetele sunt frumoase, déca sunt — frumoase.

Dar ce este frumosu ?

Proverbiulu romanu a respunsu de multu, cá frumosu este ceea ce-ti — place.

Pentru aceea insedaru ar spune ori cine, cá primavér'a e mai frumoasa decâtu tómn'a, — si cá blondinele sunt mai frumoase decâtu brunetele; respunsulu seu n'ar probá altu ce-va decâtu, cá dinsulu le prefera, si cá gustulu seu relativu e incantatu momentanu de aceste.

Incátu pentru mine, eu preferu primavér'a. Acést'a mi-pare ca o copila juna si gratiósá, érá tómn'a ca o matróna onorabila. Dar ori câtu de respectabila ar fi o matróna óre-care, cine n'ar petrece mai bucurosu cu o copila tinera ?

Dar nici primavér'a nu totu-de-una e placuta, atmosfer'a ei schimbaciósá sémena de minune cu natu-relulu feteloru; si atunci ne aducemu a minte cu placere de tómn'a melancolica, de — matrón'a onorabila. Parasimu copil'a sburdalnicá, si trecemu la matrón'a seriósá, sê conversámu cu dins'a. Si sê me credeti, cá de multe ori conversarea dameloru mai inaintate in etate are mai multu farmecu juvenilu, decâtu a unor fete — tinere, dar fara spiritu.

Odata unu bunu amicu alu meu facu o escursiune la tíera. Intr'unu locu, unde merse a face visita, gasi o frumoasa domnisióra la casa. Amiculu meu se bucurá, sperandu a petrece câte-va minute placute. Dar éta unu fragmentu din conversarea loru :

Elu : Positiunea acestui orasielu e fórté romantica.

Ea : Da.

Elu : Credu cá te incanta si pe dta.

Ea : Da.

Elu : Ah ! câtu mi-ar placé sê siedu aice . . .

Dar dta iubesci dóra mai multu orasielu mari ?

Ea : Da.

Eiu : Mergeti adese ori la orasiu ?

Ea : Da

Dar credu cá nu doriti mai multu din acésta interesanta conversatiune, care a cursu totu asié, incátu amiculu meu lasá pe domnisiór'a si merse la mam'a ei, cu care apoi si-petrecu mai bine.

Inse veti díce, cá acesteí domnisióre i-a lipsitu cultur'a. E bine, sê póte. Dar sunt multe domnisióre, cari pretindu a fi la innaltímea culturói moderne, si totusi . . . Inse nu-mi aprinda paic 'n capu. Tacu.

O renumita femeia francesá, nu-mi aducu a minte de numele ei, a dísu odata, cá femeii'a intru ade-veru culta se cunósce din departare de cincí-dieci de pasi. Portarea si mersulu ei se deosebesce multu de ale celorlalte femei.

De câte ori me preambul pe strade, totu-de-un'a me convingu de adeverulu acesteí sentintie. Este unu-ce curiosu a vedé dóue femei trecéndu pe langa olalta. Ambele se intorc inderetru, si se uita un'a la alta cu o privire criticatória. Dar ce vedu ele ? Nu fati'a, ci — toalet'a. Intr'unu minutu ele observa tóte, pana la cea mai mica inestetúra. Si-apoi s'auditi la critica ! Dar ce critica e aceea ! Nici decâtu nu sémena cu critic'a acelu umoristu francesu, despre care Jules Jannin scrisese mai in dílele trecute, cá „sati'r'a lui érá unu surisu, si urmoru-i — o privire senina.“ Si-apoi déca ai norocirea d'a fi in societatea uneia dintre ele, trebuie s'asculti cu placere tóta critic'a, si sê nu contradíci, pentru cá atunce — dícu ele — ai trece maginile politetiei.

Marturisescu, cá decâtu sê fiu in o astufelu de societate, preferu a stá singuru singurelu, incependu sê recitezu „de dóue ori dóue sunt patru“ si asié mai departe.

O femeia culta nici odata nu se întorce inderetru pe strada sê satiriseze toalet'a a to'a.

Nu am multa simpatia pentru acele femei, cari déca se aduna dóue la olalta, nu vorbescu despre altu ce-va, decâtu necontentitu despre toalet'a loru si ale altora. Acésta predilectiune numai pentru imbracaminto frumoase ni iudica multa vanitate, si vanitatea ucide moralulu. Femei de aceste sacrifica ori ce simtiementu pe altariulu vanitáti loru. Vanitatea stinge amorulu sublimu. Femeile vane nu sciu iubi, — si femeii'a fara amoru — póte sê devina si unu tigru.

Si-apoi cine ar poté sê iubésca pe unu tigru.

E bine cu tóta aceste cu nu potu sê condamnu pe femeile vane. Nu vreu sê citezu aice dreptu apearare aceste síre din unu canteou vechiu :

Astu-felu este secsulu,

Nu e vin'a ta !

Ci dícu : astu-felu e educatiunea moderna, nu e vin'a loru. Totu despre lucsu li se vorbesce, ce sê fia dara idealulu loru decâtu — lucsul ?

Pururea vialulu Béranger a scrisu unu canteu foarte picantu despre „educatiunea domnişóreloru,” — care de cumva n'ar fi atât de — picantu, ar meritá sê-lu traducu aice întregu.

Inse fara ca sê recurgemu la cantaretiulu poporului francesu, suntemu si noi in stare sê accentuámu principal'a gresiéla a educatiunii moderne, si acést'a e: pucin'a cunoscentia a ocupatiuniloru domestice.

Int'un'a din serile trecute asistai la represintatiunea unei comedie. In decursulu piesei jóca rolu mare o cina, care se petrece, pe scena in presintia publicului teatralu! Óspetii se asiediara toti la mésa, si servitori incepura s'aduca mancárele. Prim'a mancare fu o omelette-a. Abié gustara óspetii o bucatá de omelette, toti se uitara unulu la altulu cu mirare. Domnulu ca ei rosí, ér dómn'a se rusiná foarte.

Mancarea amirosca a — cépa.

— Eu nu intielegu, díse dómn'a — o nevéstá tin'ra, care nu de multu esíse din pensionatu — ce póte fi caus'a, cá mancarea ast'a nu e buna. Eu am gatit'o dupa instructiúunile cartii de bucataría.

Apoi se scolá si intinse barbatului seu cartea. Acést'a incepú a ceti:

„Le 5 óue si . . .“ (ací întórse pe altá pagina, apoi continuá:) . . . „mesteca-le in farina, si pune cépa . . .“

— Cépa in omelette — esclamara toti cu mirare.

— Nu se póte! — dísera altii — én sê ne uitámu mai bine in cartea aceea!

Unulu luá cartea, si observá numai decátu, cá lipsesce o pagina; chiar aceea pe care érá continuarea omelette-ii. Acést'a descoperire apoi a descoperitu totu secretulu — cepei.

Biét'a nevéstá, candu a gatitu mancarea, n'a observatu acést'a sminta de pagine, si de aice veni tóta incurcatur'a.

Cá ce rusíne a patítu dins'a nu trebuie sê v'o spunu.

Acéstá mica anecdota careterisedia de minune educatiunea moderna a feteloru. Déca ast'a si in vítoriu va continuá asié, casatoriéle voru deveni si mai rare, si multe fete superbe voru remané totu — fete in peru.

O reforma radicala este dara a se introduce in educatiunea moderna a feteloru, — si introducerea acestei reforme e detorint'a — mameloru.

Grigiti dar, mame, ca ficele vóstre sê nu se mai educe atât de unilateralu, ca pan'acuma; faceti, ca ele, afara de toaleta, sê cunósca si ocupatiunile domestice, sê scia conduce si economi'a de casa, ca nu cumva ele sê ne ospeteze cu — omelette cu cépa!

Josifú Vulcanu.

Curierulu modei.

— Pest'a 2 juniu. —

Deja se facu mari pregatiri pentru a merge la scáldi.

De sine se intielege, cá nainte de plecáre, atâtú dómnele câtú domnişórele sunt foarte ocupate.

Cu ce?

Cu arangiarea vestminteloru. Au nu sciti, cá la dame lucrulu de capetenia — este — toalet'a, si prin urmare, candu se gatescu a parasí orasiulu, mai nainte de tóte trebuie sê-si arangeze garderop'a.

Sê nu le conturbámu dar, ci se cercámu care sunt materiile cele mai placute si cari vestminte se voru portá mai desu in acestu sesonu?

Vestmintele gatite din materi'a asié numita „Grenadinn anglais imprimé“ au basa alba si se decoréza cu prime de colórea ros'a verde, vêneta, bruneta, lil'a si cu flori merunte; cele din „Barége“ au basa sur'a séu si vergata si se decoréza cu ruche-uri albe vênete séu galbene.

Se voru portá multu vestmintele gatite din „Grenadin a pois“ cu basa négra, cu vergi séu cu puncte.

Cele mai multe vestminte au decoratiuni din materi'a vestmentului.

Nici unu vestmentu nu ni-a placutu asié de multu, ca acela care l'am vediutu dílele trecute. Erá gatitu din materia alba.

Tóte garniturele erau din materi'a vestmentului. Atátu tunic'a, câtú si spacelulu taiatu erau lipsite de garniture. Frumseti'a acestei toalete érá colórea alba si masil'a rosíá de le bráu.

Mai contribuía la elegantia si umbrél'a si mic'a palaria — asemenea albe.

Astu-feliu de vestminte se potu vedé foarte multe. Se decoréza numai cu prime de colórea ros'a rosíá, vêneta séu si negre, si sunt foarte elegante.

Dar sê amintimu ce va despre palarie. De si palariile gatite din dintele preste totu sunt foarte placute si favorite, totu-si palariile de paie in acestu sesonu sunt neaparatu de trebuintia.

Formele palarieloru de paie acuma sunt foarte diferite. Sunt între ele unele foarte gustóse; dar sunt si de acele, cari sunt contra gustului, (celu pucinu alu nostru.)

Ne vomu abate de la cele din urma, cá-ci nu voimú a respandí uritulu, si ne vomu nesuí a însemná formele cele mai frumoşe si mai desu portate.

Vomu incepe cu palariéle asié numite „palarie de pastori, si p. de gradine.“

Aceste din dí in dí devinu mai moderne, cu atâtú mai vertosu, cá corespondu scopului. Numai prin aceea diferescu de cele de pana acum, cá au margini mai mice.

Se gatescu din paie de Veneti'a si sunt eftine, de la 50 cr. — 4 fl. Aceste palarie se decoréza mai alesu cu flori de campu si spice de gráu.

Damiceloru tinere avemu sê recomandámu palariéle asié numite „Frou-Frou.“

Aceste palarie se sufulca de dóue parti si garniturele se asiédia acolo.

Sunt frumoşe si asié numitele „Hamlet.“ Aceste sunt mai practice, de óre-ce se sufulca din dreptu si asié frisur'a nu se strica de locu. Decoratiunile la aste palarie se anima la sufulcatur'a din dreptu.

Palariéle de Tiroli'a se decoréza cu pene si sunt desu portate.

Damneloru de statura mai mica le recomandámu palariéle „Pompadour.“ — Aceste de a supra sunt strimte.

Ni placu multu si palariéle semi-nalte numite „Nilson“ si ascutítele „Suez.“

Aceste se decoréza mai alesu cu flori si dintele.

Dar sê intrâmu nitielu intr'unu salonu de moda. Èta aci nenumerate vestminte gata!

Dintre vestmintele pentru sezonulu de véra e mai frumosu cest'a gatitu din „Toil d'Inde“ de colórea galbena-deschisa.

Partea din josu este decorata cu unu sîru de incretîture late, preste cari sierpuesce o prima de catifea négra, angusta de dóue degete si preste acésta prima unu altu sîru de incretîture din quipure albu.

Tunic'a este mare si ajungê mai pana la incretîture; e sufulcata de dóue parti, asemene si din dreptu.

Peste acésta tunica este o alta tunica mai mica, de nainte deschisa si sufulcata de dóue parti. Ambele tuniche au garniture de catifea si acésta garnitura éra e decorata cu dintele de quipure. Pe partea din dereptu a spacelului sierpuescu dóue prime de catifea, cari la brâu se impreuna si lu-incingu si éra se ducu pre peptu insusu pana la grumadi. Manecile strimte sunt decorate cu dintele si catifea, ér din dereptu la brâu flustura o masila mare din faille negru pe margini cu garniture

Nainte de ce amu incheiá, vomu mai descrie dóue vestminte, unulu pentru vediuta, si altulu pentru strada.

Celu primu este gatitu din Foulard lila, pe din josu cu incretîture lil'a.

Tunic'a lunga nainte taiata in forma de trei unghiu, este decorata cu unu sîru de garniture de metasa si dóue sîre de prime anguste de catifea négra. Paletónulu largu si scurtu este decoratu cu garniturele vestmentului. Acestu vestmentu cósta 50 fl.

Celalaltu e gatitu din lustre de Engliter'a si decoratu cu tafota verde. Din josu e decoratu cu unu sîru de incretîture, din materi'a vestmentului si preste acestu sîru unu altu sîru din tafota verde. Tunic'a are garniture ca suc'n'a, asemene si spacelulu netaiatu. Acestu vestmentu cósta 45 fl.

CE E NOU?

* * (Adunarea generala a Asociatiunii natiunale din Aradu.) Subscris'a directiune grabesce a aduce la cunoscenti'a onoratului publicu romanu: cumca, conformu decisului din siedinti'a de adi, — „Adunarea generala a asociatiunei nóstre natiunale desfipta pe 6 juniu nou a. c. si urmatóriele díle“ va fi impreunata cu urmatóriele productiuni arángiate in favórea fondului asociatiunei: I. In diu'a prima a adunárii adeca luni in 6. juniu la 8 óre sér'a se voru esecutá de catra societatea de diletanti din Temisiór'a dóue representatiuni de piese teatrale, in teatrulu de aici, si a nume: 1. Comedi'a intr'unu actu de Alesandri „Nunta tierenesca.“ 2. Comedi'a éra-si intr'unu actu de Lerescu „Fantasm'a.“ Societatea acést'a compusa din 13 tineri diletanti romani, va fi acompániata si de Corulu vocalo-musicalu alu plugariloru nostri romani, compusu de parintele preotu Siepetianu din Chisetu! Venitulu este meritulu fondului Asociatiunii, si biletele de intrare se voru capetá la cass'a teatrului. II. In diu'a a dóu'a a adunárii, adeca marti sér'a 7 juniu, se va tiené petrecerea de saltu (balu) natiunalu la otelulu Crucea alba totu in favórea fondului asociatiunii, III. In legatura

cu acésta petrecere intre ór'a de repausu — se va esecutá o „sortitura mica“ a obiectelor donate din partea damelorú nóstre romane, ce au remasu in favorea Asociatiunii din sortitur'a de anu. Biletele de intrare stabilite pentru familia cu 3 fl. 50° cr. si pentru o persóna cu 1 fl. 20° cr. — catra care se voru dá gratis câte la 1° biletu de familia trei, éra la 1 de un'a persóna câte unu sortiu, se potu cumperá numai la perceptoratu Asociatiunei, si in diu'a balului la cassa, — deórace timpulu este pré scurtu ca sê se póta tramine spre distribuire. Aradu, 26. maiu nou 1870. Directiunea Asociatiunei natiunale pentru cultur'a poporului romanu Ioane Popoviciu Desseanu directoriu secundariu. Petru Petroviciu notariu.

* * (Invitare la conferinti'a literaria publica a societáti de lectura a junimei romne de la academi'a juridica si archigimnasiulu din Oradea-mare) Societatea subscrisa, si-implinesce o detorintia placuta, venindu a incunoscentiá pre on. publicu, cá va tiené in 15 juniu adeca: Miercuri dupa S. Rosailii sér'a la 1/2 8 óre conferintia literaria publica, cu cooperarea orcestrului si a corului tenerimii seminarului domesticu in sala otelului „Vulturele negru,“ care productiune a societáti va fi urmata de o academi'a limbistica (dechiamatiuni in mai multe limbi) din partea tenerimii seminarului amintitu; dupa programulu urmatoriu. A) Conferinti'a literaria a societáti de leptura. 1. „Cantecu saluatoriu.“ in quartetu mestecatu, de Corulu vocalu alu alumniloru seminaristi sub conducerea maistrului de cantu Weinpolder si „Mersulu lui Mihaiu“ piesa musicala esecutata pe volina si flauta de orcestrulu alumniloru seminaristi constatoriu din Maga, Al. Nistoru, V. Sabo stud. de clas. 8. A. Popu de clas. 7. G. Bolehisiu, A. Larinu, M. Popu, stud. de clas. 6. Tr. Farkas de cl. 5. E. Bardasi de clas. 2. cu ajoriulu Dloru juristi A. Catoca si A. Boni sub conducerea maistrului de musica Modelack. 2) „Discursu de deschidere,“ rostitu prin conductorulu societáti Iustinu Popfiu. 3) „Venatoriulu“ cantecu natiunalu in quartetu mestecatu intonatu de corulu amintitu. 4) „Sentinel'a romana“ poesia de V. Alesandri, dechiamata de Iuliu Coroianu jur. de an. III. 5) „Cavatin'a din oper'a Ilego conte di Parigi.“ piesa musicala esecutata pe violina si flauta de orcestrulu amintitu. 6) „Necesitatea unei academie romane juridice“ disertatiune, compusa si rostita de Ioanu Popu jur. de an. II. 7) „Diorile frumóse,“ cantecu natiunalu in quartetu barbatescu intonatu de corulu amintitu. 8) „Regele Carolu“ poesia de Grandea, dechiamata de S. Andru jur. de an. II. 9) „Mersulu lui Huniade,“ piese musicala, esecutata pe violina si flauta de orcestrulu amintitu. 10.) „Concertu emulatoriu scú romanulu in music'a sa in horile si povestile sale.“ produsu d. Domnii D. Suciú jur. de an. I. A. Catoc'a I. Trifu jur. de an. II. Boni jur. de an. I. si S. Maga stud. d. clas. 8. 11) „Frundiulitia.“ cantecu intonatu de corulu amintitu. B) Academi'a limbistica a alumniloru seminaristi. 1) Dechiamatiune romana „Nu desperati!“ poesia de I. Vulcanu, dechiamata de Aureliu Popu stud. de clas. 8. 2) Dechiamatiune magiara: „Eji látogatás,“ poesia de Paulu Gyulay deschiamata de Nic. Maioru stud. de clas. 8. 5) Dechiamatiune germana: „Der Traum Stefans des Grossen,“ balada de Bolintinénu, tradusa de Staufe, dechiamata de G. Kerzezi stud. de clas. 4. 4) „Cantecu cu echo.“ in quartetu barbatescu intonatu de corulu amintitu. 5) „Ardelén'a“ piesa musicala esecutata pe volina si flauta de orces-

trulu amintitu. 6) Dechiamatiune francéscă; „L'isolement,“ poesia din meditatiunile lui Lamartine, dechiamata de M. Popu stud. de clas. 6. 7) Dechiamatiune italiana, poesia de Tomasio Grossi, dechiamata de G. Sfurle stud. de clas. 7. 8) Dechiamatiune romana: Limb'a „romana“ poesia de G. Sionu dechiamata de Al. Popu stud. de 7. 9) „Cantulu lui Horia,“ in quartetu barbatescu intonatu de corulu amintitu. 10) Potpourri din oper'a „Cravatore,“ piesa musicala esecuta pe violina si flauta de orcestrulu amintitu. 11) Discursu, de incheiare, „rastitu prin conducatoriulu societatii. 12) In urma: „Resunetulu natiunalu.“ (Descépta-te române) esecutatu de corulu vocalu si orcestrulu la olalta, Corulu si orcestrulu tineriloru seminaristi va cooperá din bunavointi'a R. dis. d. Ioanu Popu canonicu, abate cavaleru si rect. semin. Sal'a va fi ajustata elegantu. Intrarea gratuita. Dupa productiunea literaria se va arangia in aceea-si localitate petrecere de jocu. Sperám, cá pré on. publicu romanu din locu si din provincia care manifestá la tóte productiunile nóstre de pana aci o interesare atátu de viua, ne va fericita si la acésta productiune si petrecere natiunala cu presinti'a sa multu pretiuita, conferindu si prin acést'a la incuragiarea cinerimii romane pe carier'a marita a desvoltarii natiunale, a sciintielorú si artiloru frumóse. Datu in Oradea-mare din siedinti'a societatii de lectura a tinerimii romane tenute la 22 maiu 1870. Iustinu Popiu mp. profes. conducatoriulu societatii. Ioanu Popu not. coresp.

* * (De la Asociatiunea transilvana.) Catre tóte despartiemintele cercuale ale Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu! Adunarea gen. a Asociatiunei tranne tenuta la Sioncut'a mare in 1869 prin conclusu seu de sub p. XXI lit. d.) a decisu: „sê se faca unu registru (o forma de carte de aur) in care sê se introduca numele acelor'a cari se distingu prin beneficie pentru inaintarea literaturii romane si a culturii poporului romanu, incredintandu-se conducerea acestui registru comitetului asociatiunei cu indetorierea, ca la fiacare adunare gen. sê tréca in raportulu seu, si relatiunea numelorú acelorú binefacatori, pre cari in decursulu anului, i-a aflu demni, ca sê fia introdusi prin Asociatiune in proiectatulu registru seu carte de aur, ceea ce se va poté intempra numai dupa aprobarea adunarei gen.“ Pre candu comitetulu Asociatiunei, conformu conclusului adusu in siedinti'a sa de astadi 5. 57. p. II are onóre a aduce prin acést'a la cunoscinti'a toturorú despartiemintelorú cercuale ale Asociatiunei tranne, deja infintiate si infintiate, susu citatulu conclusu alu adunarei gen. totu odata pentru mai corespondenti'a efectuire a aceluia-si si-ia voia pre calea diuareloru natiunale a rogá pre acele despartieminte cerc. si respective pre directiunile acelor'a, ca sê binevoiesca a relatiuná incóce din timpu in timpu, despre acci barbati, cari s'au distinsu in decursulu anului, prin beneficie, sacrificie si ajutorie mai considerabile — in interesulu promoverei culturii si literaturii natiunale — aretandu cu tóta esactitatea, si numele sacrificielorú, ajutorielorú seu fundatiuniloru facute, cum si scopulu destinatiunei acelor'a ca asié, acestu comitetu, pre bas'a atarorú informatiuni si date esacte sê pota referá la fia-care adunare gen. in cestiunatulú objectu. Din siedinti'a extraordinaria a comitetului Asociatiunei tranne tenuta la Sibiu in 12 maiu an. 1870. Ioanu Hanni'a Vpresiedinte. I. V. Rusu Secretariu II.

* * (Dlu Alexandru Romanu,) dupa ce a petrecutu patru luni si jumetate de captivitate in prinsóre politica la Vatiu, sambeta sér'a in 28 maiu a sositu la Pest'a, fiindu dimisu din ordinea dlui ministru de justitia, carele pe basea atestatului medicalu i-a incuviintata unu concediu de diece septemani, spre a poté intrebuintia scaldele minerale pentru alinarea acutelorú doreri cronice de picioare si de ficati, de cari patimesce inca de la anulu 1863.

* * (Dlu colonelu bar. Ursu) de câte-va díle petrece in midiloculu nostru, de unde are sê caletorésca la Vien'a.

* * (Gimnasiulu romanu din Bradu) a tienutu serbarea sa in 2 juniu, in diu'a de Constantinu si Elen'a.

* * (Necrologu.) Crud'a mórte mai vestedí inca unu crinu plapandu din gradin'a juniloru! Ioane Nemesiu, fiulu repausatului parochu din Poian'a Ariesiului, — teologu de Blasiu in anulu IV. a adormitu in Domnulu la cas'a parintiésca la 26 mai, si s'a inmormentatu la 28 maiu lasandu in doliu cu animele sfasiate de dorere pe 2 frati ai sei Vincentiu si Ambrosiu, 2 sorori: Maria si Juliana si pe multii sei amici. Fia-i tierin'a usióra! cá-ci erá unu tineru de buna sperantia!

Literatura si arte.

* * (Dlu Mateiu Millo) a deschisu seri'a represintatiuniloru sale la Brasiovu in 23 maiu cu „Lipitoriele satelorú,“ comedia in 5 acte de V. Alessandri si M. Millo, music'a de Wachmann. Pies'a fu primita cu insufletire, ér dlu Millo salutatú si aplaudatu cu multu entusiasmu.

* * (Cadrilu romanu.) A rare ori ni se intempra sê potemu inregistra aparitiunea vre-unei opere musicale natiunale; pentru aceea cu o dupla bucuria ananciám, cá in Pesta a aparutu dílele trecute unu cadrilu romanu intitulatu: „Buchetu,“ si compusu din melodie natiunale de domn'a Mari'a Nicora n. Sierbu. Proprietariulu si editoriulu piesei e dlu Emericu B. Stanescu. Pretiulu 80 cr.

* * (De la Bucuresci) primiramu o interesanta publicatiune literaria, acést'a e: „Fóia societáti Romanismulu“, care va aparé in fiacare luna odata. Numerulu primu contine mai multe lucrári frumóse, dintre cari deosebitu atrage atentiunea cetitoriloru disertatiunea dlui J. C. Tacitu despre: „Nunt'a la Romani, in comparatiune cu nunt'a la Eleni si Romani.“ Pretiulu pe anu 20 de lei.

* * („Cantece voinicesci“) e titlulu unei nóue brosiure de poesii, scrise in stilu popularu, de dlu J. Popu Florentinu. Carticie'a s'a tiparitu la Berladu in tipografi'a asociatiunii „Unirea.“

* * (Pies'a dsioarei Dunca), amintita in numerii trecutú ai foii nóstre, si intitulata „Martir'a animei,“ s'a represintatu cu multu succesu in teatrulu natiunalu din Bucuresci. Actorii si actritiele interpretara bine rolurile lorú, si in deosebi dn'a Pascali a seceratu aplause entusiastice. Publiculu in mai multe renduri a chiamatu prin aplause pe scena pe autóri'a piesei. Ne bucurám, cá potemu inregistra unu asemenea succesu.

Contribuiri si oferte

in favorulu teatrului nationalu.

In sér'a de 17 maiu, cu ocasiunea concertului si balului datu in Oradea-mare in folosulu institutului de fete romane in Crisian'a, pe list'a redactiunii nóstre s'au facutu urmatóriele subscriptiuni de contribui si oferte :

Gavrilu Chisiu, cu oblegatiune d'a platí in juliu	100 fl.
Petru Mihutiu, ca fundatiune	100 „
Dimitriú Brindusiu	10 „
Vasiliu Popu, pe anu câte	5 „
Artemiu Siarcadi, pe anu câte	5 „
Georgiu Filipu, pe anu câte	5 „
Vasiliu Jutiú, pe anu câte	5 „
Antoniú Millianu, pentru totu-de-una	5 „
Joane Popu, pe anu	5 „
Teodoru Buzilla, pe anu	2 „
Vasiliu Abrudanu, pe anu	2 „
Samuilu Sabo, pentru totu-de-una	2 „
Vasiliu Vancu, pe anu	2 „
Demetriu Chisiu, pe anu	1 „
Grigoriu Borlanu, pe anu	1 fl.

Sum'a . . . . . 250 fl.

Sum'a incassata s'a depusu in cas'a de pastrare, si despre primire vomu reportá in prosim'a siedintia a comitetului.

Felurite.

△ (*Scaldile de la Mehadi'a.*) In partea de la média di a Ungariei, unde Dunarea nu mai spéla tiermii vechiei Dacie, dintre romanticii munti de acolo sierpuesce unu riu cristalinu, Cern'a. La pólele giganticilor Carpati de la media-di se afla scáldíle de la Mehadi'a. — Aceste scáldi au remasu inca de pe timpulu vechiloru Romani. — Stramosiloru nostri li placea, ca tóte scáldíle sê le santiésca in onórea dieului Hercule. Asié si aceste. — Nu avemu nici unu datu, care sê ne dovedésca, cá aceste scáldi s'aru fi inventatu de daci, si asié potemu afirmá cu siguritate, cá scaldíle de la Mehadi'a s'au inventatu si edificatu numai dupa venirea imperatului Traianu pre pamentulu Dacicu. Mai tardíu, adeca pe timpulu imperatileru Hadrianu, Antoniu Piu, Marcu Aureliu Comod, Septimiu Severu, Caracala Macrinu, Heliogobalu s. a. pe timpulu, candu Romanii au ajunsu si culmea lucului, atunci si scáldíle de la Mehadi'a au fostu la culmea in florirei. — Cu caderea imperiului, scáldíle inca devenira totu mai delasate. — Pe timpulu imperatului Carolu alu VI. scáldíle Erculeane se renoira. Se edificara mai multe localitati, si din anu in anu devenira mai cercetate. Scáldíle de la Mehadi'a cu multu sunt mai cunoscute — mai alesu la Romani, cari le cercetéza in numeru insemnatu — decátu sê fia trebuintia a le descrie in detaiuri.

Gácitura de siacu

De Ioann Marcu.

tea-ti	ba-	é-	é	In	cu	tai,	ra
tia'ti	tiá	co-	bar-	Vi-	vi-	fostu	teai
ro-	frun-	tia	tre-	tu.	Candu	E-	pur-
cea	dul-	na-	tu-	ori,	cu-	sta-	ai
ta-	Pe	se	Ro-	loru.	re	o	ta
ce	de	I-	Ma-	tu	ma-	lu	Candu
te-	de-	fa-	tia-	nu	te-	pé-	ti
raiu.	nab-	re-	a	ra	ta	nia,	sup-

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

Deslegarea gáciturei de siacu din nr. 18.

Paulini'a Romanu fal'a Crisianiloru.

Deslegare buna primiramu de la dómnisiór'a Mari'a Popu si de la domniú Constantinu Ungureanu, Petru Sporea, Ilia Sporea, Alesandru Frumosu, Ioanu Lupu.

Post'a Redactiunii.

Espedarea tablouriloru s'a inceputu si se continua necontentitu. Sperámu, cá in decursulu septemanei viitórie toti on. nostri abonanti le voru primí. Totu odata anuciámu, cá tabloulu „Regin'a Sabei“ neajungédu la toti, suntemu gata a rebonificá pe respectivii cu ori care dintre tablourile nóstre, alegédu-si unulu dintre cele ce mai avemu. Ne rogámu dara de respunsu grábnicu.

Beiusiu. Tramite-ni si continuarea!

Boitia si Strimtura. Se voru publicá.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.